

Complexnummer: 510202

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Pavia

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

510203, 510204, 510205, 510206

Woonplaats

Zeist

Gemeente

Zeist

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdobject

Laan van Beek en Royen 45, 3701 AK te Zeist

Complexomschrijving

Inleiding complex

Het op de hoek van de Laan van Beek en Royen en Arnhemse bovenweg gelegen terrein waarop de buitenplaats Pavia is aangelegd, behoorde sinds 1825 bij de buitenplaats Hoog Beek en Royen, dat in het bezit was van de heer A. Voombergh. In de jaren zestig van de negentiende eeuw werd het bosrijke gebied van Hoog Beek en Royen afgescheiden. Enkele laanstructuren in de huidige aanleg wijzen nog op deze binding met genoemde buitenplaats. Na de dood in 1851 van Voombergh werd met de bouw van het landhuis begonnen. Opdrachtgever was de schoonzoon van Voombergh, mr. M.Ch.H. ridder Pauw van Wieldrecht. Rond het huis werd een landschappelijk park aangelegd, ondermeer met een slingervijver naar ontwerp van J. Copijn. Ten noorden van het landhuis bevindt zich het voormalige koetshuis. Dit object valt buiten de bescherming.

Omschrijving complex

Het te beschermen complex van de BUITENPLAATS PAVIA uit 1863 bestaat uit een landhuis, duiventoren, brug en parkaanleg en wordt ingesloten door de Laan van Beek en Royen in het westen, de Arnhemse bovenweg in het zuiden, de Prinses Beatrixlaan in het oosten en het Zeister Bos in het noorden. De bescherming richt zich naast de hierboven genoemde objecten op de volgende kadastrale percelen: sectie E de nrs. 1451 en 2597.

Het complex `Pavia' omvat de volgende objecten:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

1. het landhuis(ZT276)
2. de duiventil annex kippenverblijf (ZT276A)
3. een brug over de slingervijver (ZT276B)
4. het landschapspark (ZT276C)

Waardering complex

Het complex van de buitenplaats Pavia is van architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een 19de eeuwse buitenplaats, waarbij hoofdgebouw, bijgebouwen en parkaanleg redelijk ongeschonden zijn overgebleven. Alsmede van ensemble waarde als onderdeel van de Stichtse Lustwarande.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 510203

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	02 september 1999
Kadaster deel/nr	82738/135

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Zeist	Zeist	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Zeist	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Zeist	E			1451

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 1

Een evenwijdig aan de Laan van Beek en Royen gelegen LANDHUIS op nagenoeg vierkante plattegrond, bestaande uit twee bouwlagen en een souterrain, onder een met Hollandse pannen gedekt afgeplat, samengesteld schilddak. De omgaande gootlijst heeft aan de onderzijde segmentboogachtige uitsnijdingen. Onder de goot is een geprofileerde kroonlijst aangebracht.

Alle gevelzijden zijn wit bepleisterd waarin imitatievoegen zijn getrokken. Vrijwel alle getoogde schuifvensters hebben een geprofileerde vensteromlijsting aan de bovenzijde en casementen aan de onderzijde. Tussen de verdiepingen is een eenvoudige cordonlijst aangebracht.

De voorgevel van het landhuis, gelegen aan de noordwestzijde, heeft een symmetrische indeling bestaande uit twee hoekrisalieten en een teruggelegen middenpartij. Hierin is op de middenas de hoofdingang geplaatst die via een hardstenen trap te bereiken is. Boven de getoogde ingang bevindt zich ter hoogte van de cordonlijst een hangend balkon. De timpaan bekroning stamt uit 1953 en is derhalve voor de rijksbescherming van ondergeschikt belang. De risalieten hebben één vensteras en zijn op de hoeken verrijkt met lisenen in de eerste bouwlaag en pilasters met casementinvulling in de tweede bouwlaag. De achtergevel is wat betreft de detaillering conform de voorgevel en is vier vensterassen breed met op de middenas een driezijdige erker, waarvoor een serre is aangebouwd. Ter weerszijden van de serre bevindt zich een veranda die thans geheel met vensters is dichtgezet. Het lessenaarsdak van de veranda wordt gedragen door zes slanke gietijzeren zuiltjes. In de tweede bouwlaag heeft de driezijdige erker op elke hoek een pilaster gekregen. De erker heeft boven de daklijst een extra verdieping onder een tentdak gekregen, die boven de nokhoogte van het samengestelde schilddak uitkomt.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De rechter zijgevel heeft thans vier vensterassen, waarvan de middelste as een lichte voorsprong heeft gekregen. Oorspronkelijk had het geveldeel rechts van de voorsprong één vensteras (zie linker zijgevel). De twee nieuwe vensters hebben hier geen casementen aan de onderzijde.

De linker zijgevel is wat de gevelindeling betreft conform de rechter zijgevel. Er is een latere aanbouw onder een plat tegen de gevel gezet en er bevindt zich een verdiept liggend terras ten behoeve van de kantine die in het souterrain is aangelegd. Beide zijn voor de rijksbescherming van ondergeschikt belang. Het interieur is in de loop van de jaren deels aangepast. De H-vormige hal is voorzien van rijke stucwerkwerk-ornamenten. De voormalige biljartkamer aan de linkerzijde van de hal en de rechter kamer zijn in oorspronkelijke staat met lambrizeringen. In beide kamers is een schouw geplaatst met blauw-witte tegels, pilasters met voluutkapitelen, waarboven consoles zijn geplaatst die een houten schouw balk of kroonlijst dragen. Van belang in het hele huis zijn de schuifluiken ten behoeve voor isolatie die éénzijdig in de muren weggeschoven kunnen worden en met houten kleppen kunnen worden weggewerkt zodat deze aan het oog onttrokken zijn. De tuinzaal met schuifdeuren naar het terras is voorzien van stucwerk in empire-stijl. Het souterrain heeft praktisch een geheel andere functie gekregen. De ruimte onder de hal is uitgevoerd met ribloze kruisgewelven. Voorts zijn de originele troggewelven nog aanwezig.

Waardering complexonderdeel 1

Van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een redelijk gaaf bewaard landhuistype alsmede vanwege de detaillering in het exterieur en het materiaalgebruik (gietijzer) in de serre en veranda. Ook van ensemble waarde als onderdeel van de buitenplaats Pavia in samenhang met de aanwezige bijgebouwen (duiventoren en brug) en het landschappelijk aangelegde park.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 510204

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	02 september 1999
Kadaster deel/nr	82738/148

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Zeist	Zeist	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Zeist	links van hoofdgebouw

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Zeist	E			1451

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 2

Een aan rechterzijde van het landhuis Pavia geplaatste DUIVENTOREN ANNEX KIPPENVERBLIJF op achthoekige plattegrond van twee bouwlagen. De gevels zijn opgebouwd uit verticaal aangebrachte houten planken. Dakschilden zijn met zink bedekt.

In de eerste bouwlaag zijn de acht houten gevelzijden identiek van opbouw, met uitzondering van de zijde waarin een deur is geplaatst. De houten planken zijn voorzien van luchtsleuven en -gaten, die zo zijn aangebracht dat ze een decoratief karakter hebben. Op ongeveer één meter hoogte is een omgaande geprofileerde lijst aangebracht. Op elke hoek bevindt zich een stijl, waarop onder het dakoverstek een gietijzeren console is gezet. Op het dak van het kippenverblijf is een kleiner achthoekig bouwvolume gezet dienend als onderkomen voor duiven. De lantaarn is wat de opbouw en gevelbehandeling identiek aan de eerste bouwlaag. Vier gevelzijden zijn bovendien voorzien van twee, boven elkaar geplaatste zitstokken op gesneden consoles. Ook dit bouwvolume wordt door een dakje met overstek afgesloten.

Waardering complexonderdeel 2

De duiventoren annex kippenverblijf is van architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een bijzonder bouwtype alsmede van ensemble waarde als onderdeel van de voormalige buitenplaats Pavia.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Duivenhok(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 510205

Status rijksmonument
Inschrijving register* 02 september 1999
Kadaster deel/nr 82738/141

Woonplaats* Zeist
Gemeente* Zeist
Provincie* Utrecht

Locatiennaam Zeist
Locatieomschrijving links van het hoofdgebouw

Kadastrale gemeente* Zeist
Sectie* E
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2792

Omschrijving**

Omschrijving complexonderdeel 3

Een over de slingervijver gelegen BRUG met smeedijzeren hekwerken die tussen vier houten pijlers op uitkragende basement zijn gezet. De houten pijlers hebben een vierkante grondvorm. Elke zijde van de pijler heeft een gelijke invulling/decoratie bestaande uit een verdiept liggend paneel of casement waarop een ruitmotief is gezet. De pijlers worden afgesloten door een geprofileerde lijst waarboven een dekplaat is bevestigd. De smeedijzeren hekwerken zijn opgebouwd uit drie regels, twee aan de bovenzijde en één aan de onderzijde, die met de pijlers verbonden zijn. Tussen de regels zijn ruit- en krulvormige elementen gezet. De vernieuwde vloer van de brug bestaat uit planken.

Waardering complexonderdeel 3

De brug is van architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een bijzonder bouwtype alsmede van ensemblewaarde als onderdeel van de voormalige buitenplaats Pavia.

Hoofdcategorie Weg- en waterbouwkundige werken
Subcategorie Brug(C)
Functie Voetgangersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 510206

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	02 september 1999
Kadaster deel/nr	82738/167

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Zeist	Zeist	Utrecht

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Zeist	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Zeist	E			1451
Zeist	E			2792
Zeist	E			2435

Omschrijving**

Omschrijving complexonderdeel 4

Het huidige landschappelijke PARK wordt begrensd door de Laan van Beek en Royen aan de noordwestzijde, de Arnhemse Bovenweg aan de zuidwestzijde, de Prinses Beatrixlaan aan de zuidoostzijde en het Zeisterbos aan de noordoostzijde en komt overeen met de in de complexbeschrijving genoemde kadastrale percelen.

De aanleg van het park wordt gekenmerkt door bospartijen aan de randen van het perceel. Aan de kant van de Laan van Beek en Royen worden de bospartijen op drie plaatsen doorsneden door zichtassen die op de voorgevel van het landhuis gericht zijn. Aan de noordoostzijde lopen de bospartijen ongemerkt over in het Zeisterbos, dat buiten de bescherming valt. De bospartijen worden afgewisseld door open gedeelten van waaruit men vrij zicht op het landhuis heeft.

Het landhuis is via een oprijlaan aan de voorzijde te bereiken. Men kan deze laan via de Arnhemse bovenweg -waar één van de oude beukenlanen te herkennen is- of via de Laan van Beek en Royen betreden. Bij laatst genoemde ligt het voormalige koetshuis, dat buiten de bescherming valt. Vóór het landhuis ligt een open gazon dat aan de zijde van de Laan van Beek en Royen voor het grootste deel door bomen en struiken wordt afgeschermd. Een derde entree tot het park bevindt aan de Prinses Beatrixlaan. Van hieruit loop tussen twee percelen een pad in de richting van het huis dat zich naar het noordoosten en zuidwesten splitst. Beide paden leiden naar het pad dat evenwijdig langs de zuidoostelijke oever van de slingervijver is aangelegd. Op twee plaatsen is het mogelijk via een brug de vijver over te steken. Via deze bruggen is het mogelijk op het pad te komen dat evenwijdig langs de noordelijke oever van de slingervijver is aangelegd. Aan de zuidoostzijde bevindt zich nog een originele gietijzeren brug terwijl aan de noordoostzijde een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

nieuwere houten brug geplaatst is. Deze laatste brug is voor de rijksbescherming van ondergeschikt belang.

De slingervijver begint als een smalle sloot in een bospartij aan de zuidwest zijde van het park, waarna zij in een flauwe bocht naar het noordoosten, breder wordend achter het huis langs loopt, om vervolgens enigszins naar het zuiden af te buigen, te versmallen en andermaal in het bos, ten oosten van het voormalige koetshuis, als een brede, onregelmatig gevormde vijver te eindigen. Deze vijver wordt tegenwoordig ter hoogte van het hierboven genoemde koetshuis door een dam gescheiden van de rest van de slingervijver en valt derhalve buiten de rijksbescherming.

Het karakter van het park wordt mede beïnvloed door de tegenstelling tussen de gesloten beboste delen en het open gedeelte rond het huis waar de slingervijver doorheen loopt. De nog aanwezige zichtlijnen aan de achterzijde van het huis op het landhuis zijn van belang. De beplanting dateert voor een groot deel uit de tijd van vóór de aanleg en bepalen mede door hun ouderdom het aanzicht van het park.

De kern van het park wordt gevormd door het landhuis, dat niet alleen benadrukt wordt door het open karakter rond het huis, maar ook doordat het huis op een verhoogd terrein is gebouwd. Hier en daar zijn in het open gedeelte solitaire bomen (beuken, kastanjes en eiken) of struiken (o.a. rododendrons) geplant, die de dieptewerking naar het huis toe versterken.

Waardering complexonderdeel 4

Het park van Pavia is van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf voorbeeld van een klein negentiende eeuwse landschapspark naar ontwerp van J. Copijn, dat bepaald wordt door de wisselwerking tussen de verschillende parkelementen. Het park is tevens van ensemble waarde als onderdeel van de Stichtse Lustwarande.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg